

עמ"י 24484/10/19 - מוריס אבוהי, סופי אלן אבוהי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים

עמ"י 24484-10-19 אבוהי ואח' נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 256101/2018

בפני כבוד השופט עודד שחם
עוררים

1. מוריס אבוהי
2. סופי אלן אבוהי על ידי א' קורב, עו"ד

נגד
משיבים
מדינת ישראל על ידי מ' יחזקאל, עו"ד

החלטה

1. בפניי ערר על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט א' ביאלין, 19.9.19) בתיק מ"י 33711-10-18, בה התקבלה באופן חלקי בקשה של המדינה להאריך את משך תפיסתם של תפוסים שונים, וזאת עד ליום 1.2.20.

2. לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים, על רקע החומר שבפניי, הגעתי למסקנה כי יש לקבל את הערר באופן חלקי, על פי המפורט להלן.

3. נקודת המוצא לדיון מצויה בהחלטת בית משפט זה בעמ"י 65590-12-18 (כב' השופט מ' ליפשיץ - פריבס, 16.1.19). בהחלטה נקבע קיומו של חשד סביר בעוצמה גבוהה, ביחס לעבירות המיוחסות לעורר, הכוללות עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, תש"ס - 2000 (להלן - חוק איסור הלבנת הון), ועבירות מקור, ובהן קבלת דבר במרמה, זיוף בכוונה לקבל דבר, מעשה של פזיזות ורשלנות (מכירה ואספקה של חומר מסוכן) ועבירות לפי פקודת המכס. כל זאת, במסגרת עיסוק של העורר כמשווק או יצרן של תרופות ללא רישיון, כנדרש לפי פקודת הרוקחים [נוסח חדש] תשמ"א - 1981, וייצור או שיווק של תוספי מזון מזויפים. נקבע גם קיומו של חשד סביר ברף נמוך לביצוע עבירות לפי פקודת המכס. בהחלטה האמורה, אשר הפכה חלוטה זה מכבר, נקבע כי היקף הפעילות הכספית, אליו מתייחס החשד, עולה על 20 מיליון ₪.

4. הבקשה מושא הדיון, להארכת תפוסים, הוגשה לפי סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] תשכ"ט - 1969 (להלן - הפקודה), ביום 10.4.19. היא מתייחסת לחשבונות בנק, סכומי כסף שונים במזומן, כלי רכב, ביטוחים, ציוד מעבדה, ומספר נכסי מקרקעין. ההארכה התבקשה נוכח הצורך בהשלמת חקירה בתיק.

5. בהחלטתו, עמד בית המשפט כי בחקירת העורר חלה התקדמות. נקבע כי הראיות שנאספו חיזקו את החשד הסביר. נקבע גם כי נאספו ראיות המבססות חשד סביר גם בעבירה של רישום כוזב במסמכי תאגיד. בתוך כך נקבע, כי התחזקו באופן משמעותי הראיות הנוגעות לעבירות המכס, וזאת בניגוד למסד הראייתי שהיה בעת שניתנו החלטות קודמות בעניין. הובהר, כי פעולות החקירה ביחס לעבירות המכס טרם מוצו. צוין עוד, כי השלמות החקירה, אשר נדרשו על ידי הפרקליטות, ממוקדות, אך ביצוען דורש זמן ניכר בשל היקף התיק. צוין בהקשר זה עוד, כי העורר מתמיד לשמור על זכות השתיקה.

6. מעיון מן החומר שבפניי, אשר היקפו משמעותי, עולה כי יש בסיס לעיקר קביעותיו של בית משפט קמא. עולה, כי מדובר בחקירה ברמת מורכבות גבוהה. בתקופה מאז ההחלטה הנ"ל ועד עתה, בוצעו פעולות חקירה רבות ומשמעותיות. יש יסוד לקביעות בעניין עוצמת החשדות כלפי העורר. מן העיון עולה, כי השלמות החקירה הנדרשות הן בהיקף לא מבוטל. מן העיון בחומר עולה עוד, כי עיקר פעולות החקירה בוצעו החל מחודש יוני 2019. בהקשר זה עולה, כי לוח הזמנים האמור נובע בחלקו מן הזמן שארכה בחינת הפרקליטות, עד לבקשתה להשלמות חקירה.

7. בשולי הדברים יוער, כי הוצג בפניי גם תיק אשר לא היה בפני בית משפט השלום, הנוגע לעבירות לפי חוק הגנת הצרכן, התשמ"א - 1981. ההסבר שניתן לאי הצגת התיק בבית משפט הוא כי התיק לא הגיע לצוות החקירה בעת הדיון. הסבר זה אינו משכנע, הן לעיצומו, הן נוכח התמשכות הדיון בבית משפט קמא. משכך, אינני מביא תיק זה בחשבון במסגרת החלטתי.

8. העוררים טוענים, כי אף שבית המשפט העליון הכיר באפשרות לבצע, במסגרת תפיסה על פי הפקודה, תפיסה לפי שווי, הרי שיש להחיל על תפיסה כזו את הוראות חוק איסור הלבנת הון, ובכלל זה הרף הראייתי הנדרש; הצורך בחתימת פרקליט מחוז; היתכנות לחילוט בסוף ההליך העיקרי; ועוד. מקובלת עליי עמדת בית משפט קמא, המעוגנת בפסק דינו של בית המשפט העליון בבש"פ 1359/17 מדינת ישראל נ' ברוך (15.3.2017), כי בשלב זה של טרם הגשת כתב אישום, חלות על העניין הוראות הפקודה. לפיכך, לא חלות הוראות חוק איסור הלבנת הון, לרבות הדרישה לתצהיר פרקליט. אף הרף הראייתי הנדרש הוא, כקביעת בית משפט קמא, "יסוד סביר להניח". מעבר לנדרש אעיר, כי אפילו היה נדרש רף גבוה יותר, כגון קיומן של ראיות לכאורה, יש בסיס לומר כי רף זה מתקיים. משכך, יש לדחות טענה זו. מאליו מובן, כי בכך אין כדי לגרוע מן הצורך לנהוג במידתיות, עניין שייבחן בהמשך.

9. בפי העוררים טענה בדבר העדר סמכות להאריך את התפיסה מעבר ל - 180 ימים, הנספריהחל מיום הגשת הבקשה. טענה זו לא נטענה בפה מלא ("ספק אם היא בסמכותו של בית המשפט קמא"). אין לה עוגן ברור בלשון סעיף 35 לפקודה. לא הוצבע על פסיקה מחייבת העשויה לתמוך בה. בנסיבות אלה, אין בידי לקבלה. עם זאת, ככלל, משיקולים של מידתיות, מן הראוי שבקשה להאריך תפיסה תוגש, ותינתן בה החלטה, תוך 180 ימים.

10. אשר למידתיות ההחלטה. במקרה הנוכחי, הבקשה בה החליט בית משפט קמא הוגשה בתוך תקופת 180 הימים. ההחלטה בבקשה ניתנה בחלוף מספר חודשים, על רקע מהלכים דיוניים שונים, ובכלל זה בקשות דחייה, השלמות טיעון בכתב, צירוף תצהירים, וקיום דיון נוסף לשם חקירות על התצהירים. החלטת בית משפט קמא האריכה את התפיסה לפרק זמן של פחות מארבע וחצי חודשים (הנספרים ממועד ההחלטה). בשים לב לרקע הדיוני המתואר, לטיב החשדות, לעוצמת הראיות, למורכבות החקירה, למספר הפעולות שבוצעו ועתידות להתבצע ולטיבן, החלטה זו סבירה ומידתית, ואין עילה להתערב בה, הן מצד הסמכות, הן מצד שיקול הדעת. לא למותר להעיר, כי בית משפט קמא ציין בשולי החלטתו, כי אם החקירה לא תסתיים בתוך פרק הזמן שנקצב, יהיו לכך השלכות לעניין המשך הארכת התפוסים. אף לכך אני נותן משקל בהערכת מידתיותה של החלטה.

11. העוררים מעלים טענות שונות בדבר שווי הנכסים שנתפסו, אל מול היקפן הכספי של העבירות. טענות העוררים בדבר שווים הנכון של נכסי הנדל"ן אינן נשענות על תשתית של ממש, כגון חוות דעת שמאי. בשלב זה, לא עולה בהקשר זה אינדיקציה ממשית, כי שווי הנכסים שנתפסו אינו עומד ביחס מידתי להיקפן הכספי של העבירות, כנזכר לעיל. עם זאת, ניתן להתרשם כי בפי העוררים טענות ראיות לביורר ביחס לאופן בו נערכה הערכת המשיבה לגבי חלק מן הנכסים (בעיקר דירת המגורים ודירת הירושה). אני יוצא מהנחה, כי אם וככל שתתבקש הארכה נוספת, הרי שבהתחשב במשך הזמן בו מדובר, יוצגו בפני בית המשפט הערכות שמאיות מקצועיות לעניין זה.

12. העוררים מעלים טענות ביחס לזכויות בכספים מזומנים שנתפסו. הטענה העיקרית היא כי חלק מן הכספים שייכים לאמו של העורר. ברם, תצהיר של האם, אליו מפנים העוררים, מלמד על קבלת כספים בסך של 150 אלף דולר. בכספת לא נמצא סכום כאמור, כי כספים בסכומים שונים במטבעות שונים, ובהם 56,816 דולר. העוררים אינם מפנים לתשתית נוספת העשויה להבהיר עניין זה. כפי שציין בית משפט קמא, לא הוצגו ראיות אובייקטיביות בנקודה זו. יוצא, כי קיים לעניין זה סימן שאלה לא מבוטל. בנסיבות אלה, אין עילה מספקת להתערב בהחלטת בית משפט קמא, ומה גם שהלה לא הכריע סופית בעניין זה. באופן דומה, אין עילה להתערב בהחלטה בכל הנוגע לטענות העוררים בדבר קיומם של כספים בכספת, השייכים לילדיהם. לעניין זה אעיר, כי הטענה, כי נמצאו בכספת מעטפות עם כספים, ועליהם שמות הילדים, אינה מלמדת באופן ברור כי הכספים אכן שייכים להם.

13. בסיכומם של דברים, התמונה הכוללת היא, כי החלטת בית משפט קמא מבוססת, סבירה ומאוזנת. בהקשר זה לא למותר להעיר, כי בהחלטה ניתנו הוראות לעניין השבת כלי הרכב לבנם של המשיבים, ובדבר שחרור סך של 100,000 ₪ כדמי מחייה. עם זאת, בשני עניינים, עליהם אעמוד עתה, יש לקבל הערר.

14. העוררים מעלים טענות בדבר זכויותיה של העוררת ברכוש משותף לה ולעורר. בית משפט קמא נמנע מלדון בטענות אלה לעיצומן, תוך שקבע כי המועד הראוי לכך יהיה עם הגשת כתב אישום. קביעה זו לא נומקה באופן ממשי. לא למותר לציין, כי אין טענה או תשתית העשויים להצביע על מעורבות של העוררת בעבירות מושא התיק. במצב זה, ובשים לב להתמשכות החקירה עד עתה, ולמצב הקשה אליו נקלעה בשל כך, ובלא שאני מחווה דעה לעיצומם של דבר, היה נכון לדון בטענות העוררת לגופן כבר עתה. הדברים אמורים בין היתר, נוכח טענת העותרת, כי דירת המגורים בשד' חן בתל אביב, ובניין ברח' גיסין בפתח תקווה, נרכשו טרם תקופת העבירות, ודירה ברח' הוברמן התקבלה בירושה, גם היא טרם התקופה האמורה. הואיל ולא התקיים דיון לגופן של הטענות, אני מורה על החזרת התיק לבית משפט קמא, על מנת שיאפשר לצדדים, ככל שהם מעוניינים בכך, להשלים את טענותיהם בעניינים אלה, ובהמשך לכך ייתן לגביהם החלטה מנומקת. הוא הדין בטענות בנושא תפיסתו של ציוד מעבדה, אשר גם הן לא נדונו בהחלטה.

15. הערר מתקבל, אפוא, חלקית, בהתאם לאמור לעיל. המזכירות תשיב למדינה את חומר החקירה שנמסר לעיוני.

ניתנה היום, י"ג חשוון תש"פ, 11 נובמבר 2019, בהעדר
הצדדים.